

Mrežni rokovnik

Miroslav Rosandić

Trend minijaturizacije prati računalnu industriju od njenih početaka i nije to ništa novo. Ali jedna je stvar kada se desktop izvedbe, komponente i poluvodički sklopovi smanjuju zahvaljujući napretku tehnologije i arhitekture računala, a druga kada se smanjuju uređaji koje koristimo "pod prstima". Pomislili bismo da tu mora biti neka granica i da bi pretjerivanje moralo završiti neuspjehom. I sada bih ja započeo pričati kako je Asus prije dvije godine povukao genijalan potez predstavljanjem "prvog netbooka" Eee PC-a s ekranom od 7 inča, da nema Dvoraka. Stariji i mrzovoljniji kolega puno bolje pamti od mene, pa se prisjetio niza sličnih projekata, koji su svi doživjeli neuspjeh (pročitajte detalje u njegovoj ovomjesečnoj kolumni). Dijelom su ti projekti bili ispred svog vremena, a dijelom su bili loše zamišljeni. Vjerujem da je uspjehu Eee PC-a silno puno značio - dizajn i odabir materijala. Elegantan, moderan, vrlo ugodan i lagan u ruci, stjecao je simpatije na prvi pogled. Uz to je išla niska cijena, pa je tržišni uspjeh bio predvidiv. I nas je šarmirao iz prve - recenziji smo dali četiri stranice, što je presedan u našoj praksi. Naporan mali ekran i prenaporne ultrasitne tipke tada se nisu činile tako velikom manom.

Dalje su se stvari razvijale logično. Brzo su i ostali proizvođači uočili zanimljivost koncepta *netbooka* i ponudili svoje varijante, unaprijeđene u detaljima u kojima je privjenc bio manjkav. Nije ni Asus sjeđio skrštenih ruku. Čak bi se moglo reći da su bili prercvenosni - izbacili su toliko raznih verzija Eee PC-a, pa čak taj naziv (*brand*) proširili i na razne druge proizvode iz svoje ponude, da se sada i teško snaći u toj šumi Eeeova.

Možda će ponetko među našim čitateljima zaključiti da je sve to ipak samo stvar marketinga i trendovsko napuhavanja, ali oni koji su imali priliku otići na neki od svjetskih ili europskih sajмова tehnološkog tipa (na takve mi uglavnom idemo), mogli su svjedočiti da su *netbooci* postali standardna oprema posjetitelja takvih skupova. Lagani su, daleko komforniji od *smartphonea*, spajaju se na Internet na više načina, a baterije im mogu vrlo dugo trajati - izvrstan suputnik za sve koji su u

pokretu, a žele neprestano imati računalo uza sebe.

Temu broja bismo mi i prije bili posvetili *netbookima*, ali je sve do sada ponuda u nas bila dosta skromna. Standardna priča - premalo smo tržište i tek kada se namire veliki kupci, i mi dodemo na red. Još uvijek ima puno varijanti *netbooka* koji su nedostupni u nas (Saša je napravio kratak pregled i takvih), ali ipak je situacija danas daleko bolja nego prije nekoliko mjeseci.

Druga velika tema, odnosno veliki usporedni test, bavi se jednom od najkonzervativnijih računalnih komponenti - hard diskovima (da sam napisao tvrdim, lektor bi to ispravo u "čvrstim", a Drago pak zagovara da se piše samo "diskovi" jer "zna se o čemu je riječ, nema više mekanih", ali ipak postoje i optički mediji u obliku diska, pa ću sam sebi dozvoliti ovaj anakronizam). Godinama se već pišu nekrolozi hard diskovima, a oni stalno pomalo napreduju, postaju brži i veći. Nije taj napredak dramatičan kao prije, ali je zamjetan. Pojavila se i konkurencija u obliku SSD-ova, koji više uopće i nisu diskovi (osim u kolokvijalnom nazivanju), ali o njima više jednom drugom prigodom.

Poslušali smo vaše želje i napokon priredili dvije teme koje tako žarko zagovarate u raspravama na našem forumu. Prva je jedan manji *tutorial* za rad u Photoshopu (sasvim konkretan primjer, bez puno okolišanja), nadamo se začetak serije sličnih, a druga veća tema je pogled na "programiranje danas", koji su trendovi, koji alati su *in*, koja znanja treba imati... O Photoshopu piše Hrvoje, naš dizajner, a o programiranju Kovač, urednik našeg DVD-a - znači, ljudi "iz prakse".

Među posebno korisnim temama spomenuo bih savjete za kvalitetnu instalaciju "od nule" XP-a i Viste, pregled softvera koji će vas "odmoriti od računala", foto-strip o zamjeni matične ploče, te savjete o borbi s crvom Confickerom. Posebnu pozornost zaslužuje samogradnja!

Među igrama imamo zanimljiv opis do sada najveće ekspanzije EVE Onlinea (najdugovječnijeg SF MMORPG-a), od autora koji je godinama aktivan igrač i član jedne od najvećih svjetskih korporacija (model udruživanja igrača u igri), što izaziva poseban respekt nas *noobova*.

Pitanje je koliko ljudi uopće uoči da pričamo, odnosno pišemo, o netbooku, a ne notebooku? Možda prelete očima preko te riječi i ne uoče razliku? A i nije bitno, radi se samo o još jedno engleskoj novosloženci (priznajemo - jako su vješti u tome), koja na dosta dobar način govori da se radi o bliskom rodaku prijenosnika, odnosno notebooka (mnogi još uvijek vole stariji naziv laptop), a da bi se izbjeglo kompliciranje i dodatno "smanjivanje" već postojećih ultra i subnotebooka, stavljen je naglasak na okrenutost prema radu u mreži, odnosno na Internetu

■ Redakcijska rekreacija - U zdravom tijelu - zdrav duh. Otkako je zatopilo, non-stop smo na nogometu - stolnom!

■ BlackBerry Storm - Istražili smo koliko je prvi RIM-ov uređaj s *touchscreenom* lošiji ili bolji od svoje "inspiracije" - iPhonea

■ CeBIT 2009 - Naši vrijedni reporteri Davor i Denis napravili su opširnu reportažu s najvećeg svjetskog računalnog sajma, a nije im bilo lako na tom teškom terenu!